

Final Meeting

ETZ-Projekt "KUTSCHENITZA"

SITUACIJA – OPREDELITEV TEŽAV IN
REZULTATOV IZ VIDIKA SLOVENIJE

dr. Tanja Mohorko, IzVRS

PARTNER PROJEKTA

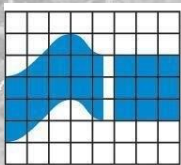
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

IZVAJALCI PROJEKTA

INŠTITUT ZA VODE REPUBLIKE SLOVENIJE

INŠTITUT
ZA VODE
REPUBLIKE
SLOVENIJE

*Institute
for Water of
the Republic
of Slovenia*

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Kmetijski inštitut Slovenije

IZVEDENI POSTOPKI

ANALIZA OBREMENITEV IN VPLIVOV
ZAZNANE OBREMENITVE

POVZROČITELJ OBREMENITVE

KATALOG NACIONALNIH UKREPOV

SKUPNI UKREPI

ZAZNANE OBREMENITVE

- HIDROMORFOLOŠKE OBREMENITVE
- BIOLOŠKE OBREMENITVE
- ONESNAŽEVANJE

HIDROMORFOLOŠKE OBREMENITVE

- nepravilna raba obrežnega pasu
- regulacije in druge ureditve struge
- osuševanje zemljišč
- presušitev vodotoka v poletnih mesecih

BIOLOŠKE OBREMENITVE

- prisotnost tujerodnih vrst rib

ONESNAŽEVANJE

- vnosi dušika iz kmetijstva
- emisije iz KČN

POVZROČITELJ OBREMENITVE

UPRAVLJANJE VODA

- emisije iz KČN
- regulacije in druge ureditve struge
- presušitev vodotoka v poletnih mesecih
- prisotnost tujerodnih vrst rib

KMETIJSTVO

- vnosi dušika
- nepravilna raba obrežnega pasu
- osuševanje zemljišč
- spiranje rodovitne prsti v vodotok

ANALIZA OBREMENITEV DUŠIKA IZ KMETIJSTVA

Uporabljena je bila OECD-EUROSTAT metodologija.

- 82% zemljišč je prijavljenih v GERK – ta zemljišča so bila zajeta
- vhodni podatki so bili pridobljeni s pomočjo anket, ki so bile poslane s kriteriji točno določenim kmetijam
- analiza uporabe mineralnih gnojil je pokazala neustrezno izbiro gnojila glede na poljščino, pri tem je odločilna cena in nepoznavanje primernosti mineralnega gnojila
- 2 KMG-ja presegata obremenitev 170 kg N/ha – meja nitratne direktive
- bilančni presežek N je bil ugotovljen na 73% obravnavanih zemljišč

POVZETEK VPRAŠALNIKA

- vprašalnik je bil poslan 13-im deležnikom
- prejeli smo 6 izpolnjenih vprašalnikov

Bistveni poudarki:

- vzpostaviti obrežno zarast
- zagotoviti vodo v Kučnici celo leto
- vzpostaviti naravne strukture v vodotoku
- prilagoditi kmetijsko rabo vodotoku
- vključiti ljudi, ki živijo na tem območju v procese načrtovanja in odločanja
- urediti čiščenje odpadnih voda

UKREPI

PRIORITETA 1
Najbolj pomembna zadeva teritorialnega sodelovanja, ki smo jo zaznali tekom priprave vsebin in se nam je dokončno potrdila na nacionalni delavnici, da je potrebno na obeh straneh meje uporabljati enako vrsto podatkov in enake modele oz. pristope za obdelavo teh podatkov. Edino na ta način lahko zagotovimo primerljivo obravnavo celotnega prispevnega območja reke Kučnice.

Vrsta obremenitve	Cilji ukrepa	Vrsta ukrepa	Prioritete										PRIORITETE									
Hidromorfološke obremenitve	Dobro stanje	Skupine ukrepov																				
nepravilna raba obrežnega pasu	izboljšati rabo obrežnega pasu	ohranjanje oz. vzpostavljanje mejic, živic in posameznih dreves na obrežnem pasu	3								2	3	3									
regulacije in druge ureditve struge	obnoviti naravno dinamiko vodotoka	odkup zemljišč oz. pridobitev služnosti neposredno ob vodotoku											3		1							
		izdelava hidravličnega modela reke Kučnice																				
		izgradnja za ribe prehodnih pragov oz. reber za povečanje zračenja nizke in srednje vode																				
		renaturacija Kučnice	2									1			1	1	2					
osuševanje zemljišč	zmanjšati izpiranje rodovitne prsti in hranil v vodotok ter vzpostaviti trajne travnike	ekstenzivna kmetijska raba v 40 m pasu vodotoka													3							
		ustrezen režim obdelovanja kmetijskih površin													3							
		zmanjšati izpiranje rodovitne prsti in hranil v vodotok ter vzpostaviti mokrišča																				
presušitev vodotoka v poletnih mesecih	podaljšati zadrževalni čas vode	določitev pogojev in ukrepov za zadrževanje visokih voda v prispevnem območju	1	2			1	1	2					1			2	1				
Biološke obremenitve	Dobro stanje	Skupine ukrepov																				
prisotnost tujerodnih vrst rib	zmanjšanje prisotnosti tujerodnih vrst rib	prepoved vlaganja tujerodnih vrst rib																				
Onesnaževanje	Dobro stanje	Skupine ukrepov																				
vnosi dušika iz kmetijstva	uravnotežiti bilanco dušika	ustrezni gnojilni načrti za celotno prispevno območje	3	1																		
		sanacija skladišč za živinska gnojila												2								
		prilagoditev kolobarja in tehnologije gnojenja			1	2	2	3							3	2						
		izobraževanje kmetov (individualni pristop)	1	3																		
emisije iz KČN	zmanjšati točkovni vir onesnaževanja	nadgradnja KČN Cankova	2								3						3					

UKREPI UPRAVLJANJE VODA

- odkup zemljišč oz. pridobitev služnosti neposredno ob vodotoku
- izdelava hidravličnega modela reke Kučnice
- izgradnja za ribe prehodnih pragov oz. reber za povečanje zračenja nizke in srednje vode
- obnova Kučnice
- določitev pogojev in ukrepov za zadrževanje visokih voda v prispevnem območju
- prepoved vlaganja tujerodnih vrst rib
- nadgradnja KČN CANKOVA

UKREPI

KMETIJSTVO

- ohranjanje oz. vzpostavljanje mejic, živic in posameznih dreves na obrežnem pasu
- ekstenzivna kmetijska raba v 40 m pasu vodotoka
- preprečevanje erozije tal s pravilnim obdelovanjem tal
- vzpostavljanje naravnih čistilnih gred na odvodnih jarkih
- ustrezni gnojilni načrti za celotno prispevno območje
- sanacija skladišč za živinska gnojila
- prilagoditev kolobarja in tehnologije gnojenja
- izobraževanje kmetov (individualni pristop)

MASKE UKREPOV

Ukrep	Ime ukrepa	Renaturacija Kučnice
	Področje ukrepa	hidromorfološke obremenitve
	Vrsta ukrepa (VD, Priloga VI)	(xiii) projekti rehabilitacije
Pomembna zadeva upravljanja voda		podaljšanje dolžine vodotoka, zadrževalnega časa vode, raba obrežnega pasu
Območje ukrepa	VTPV, VTPodV	SI1432VT VT Kučnica, VTPodV_4018 Goričko, VTPodV_4016 Murska kotlina
	Prostorska določitev ukrepa	Celotno VT Kučnica
Opis in izvedba ukrepa	Opis ukrepa	Ukrep predvideva, da se močno spremenjen vodotok, ki je bil reguliran v več fazah v obdobju po 2. svetovni vojni renaturira. Z regulacijo se je dolžina Kučnice prepolovila. Izdelalo se je enoten trapezni profil po celem območju VT Kučnica. S tem se je zmanjšal zadrževalni čas vode, ni več tolmunov, ni več zračjenja vode pri nizkih in srednjih pretokih. Z ukrepom, se bo podaljšala dolžina vodotoka, zadrževalni čas vode se bo povečal, odseki vodotoka se bodo razlikovali glede na padec nivelete. Nekje bodo odseki s tolmini in druge hitrejši odseki. Monotonost vodotoka bo razbita. Ukrep je smiseln samo v primeru kombinacije z odkupom zemljišč in pristopom "dajmo vodi prostor". Dolžina Kučnice se podaljša za 50 % oz. za cca. 12 km.
	Izvedba ukrepa	1. Odkup zemljišč. 2. Priprava projektne dokumentacije. 3. Obnova vodotoka. 4. Po obnovi prepustit naravnemu razvoju.
Implementacija ukrepa	Izvajalec/nosilec ukrepa	MKO - ARSO
	Nadzor izvedbe ukrepa	MKO - ARSO
Vir financiranja		Državni proračun (MKO - Vodni sklad, LIFE projekti oz. drugi projekti, ki podpirajo obnove)
Preliminarna ocena stroškov		1. stroški nove investicije: odkup zemljišč CONA 1 = 40,45 ha x 6300 €/ha = 254.835,00 € CONA 2 = 59,26 ha x 7900 €/ha = 468.154,00 € SKUPAJ = 722.989,00 € 2. stroški nove investicije: izdelava PZI cca 8% = 60.000,00 € 3. stroški nove investicije: gradbeni poseg = 1.278.825,60 € ZA 50 % SE PODALJŠA DOLŽINA KUČNICE CCA. 12 KM
Ocena učinkovitosti ukrepa		Visoka učinkovitost. Negativen učinek je možna izguba kmetijskih površin za kmetijsko proizvodnjo.
Tehnična izvedljivost		da
Sprejemljivost, pripravljenost za izvedbo		V povezavi z odkupom zemljišč da, drugače ne.
Časovni okvir za izvajanje ukrepa		2015 - 2021

PRIORITETE

- uporaba enake vrste podatkov in modelov na obeh bregovih Kučnice
- obnova Kučnice
- določitev pogojev in ukrepov za zadrževanje visokih voda v prispevnem območju
- skupina ukrepov za zmanjševanje vnosa dušika iz kmetijstva

HVALA ZA POZORNOST!